

Severna armada zavzela Brčko

Hude borbe okoli pontonskega mosta - Zanimiv dogodek

Brčko, 30. septembra.

Kakor smo že včeraj na kratko poročali, se je južna armada umaknila na desni breg Save in pri umiku poginila v zrak Savski most. Napovedali smo tudi, da bo morala severna armada, če bo hotela zasledovati nasprotnika, urediti prehod čez Savo.

V teku včerajšnjega dne se je v resnici izvršila koncentracija severne armade in komandant je pričel misliti, kako bi naj hitreje vrgel svoje čete čez Savo. Namero severne armade je pravočasno zasluhl tudi komandant južnih čet, zato so gledalci ob 5. uri zjutraj opazili na desnem bregu Save rdeče rakete, kar je bilo vsekakor znak, da bo artiljerija južne armade pričela z napadom in poskušala preprečiti postavljanje pontonskega mosta čez Savo. Med tem je severna armada kljub hudemu artiljerijskemu ognju pričela s hitro gradnjo mosta in pontonirji so imeli polne roke dela. Da bi južni nasprotnik ne mogel preveč motiti severnega napadalca, je severna armada zameglila vso obalo Save z umetno meglo. Megla je bila tako gosta, da se je opazilo človeka komaj na 50 m. Prve čete severne armade, ki so v pontonskih čolnih prekoračile Savo, so se dokopale do desnega brega. Prve čete severne armade pošiljajo v zrak rakete in dajejo s tem znak lastnemu topništvu, kje se nahajajo.

Deset minut po prehodu na desni breg je severna armada zavzela mesto Brčko. Na mestu, kjer se ima postaviti pontonski most, je bila borba nahuja. V dobri uri so pontonirji prepeljali čez Savo celotni

39. pešadijski polk pod poveljstvom polkovnika Golubovića in 6. peš. polk, ki mu poveljuje polkovnik Dragoljub Mirković. Ob 9. uri so pričeli pontonirji graditi most.

Zelo zanimiva je tale epizoda, ki kaže junaštvo naše vojske. Ko je bil most čez Savo že porušen, je na levi strani Save ostal podnarednik s šestimi konjeniki. Pot mu je bila odrezana in nemogoče je bilo, da bi prešel Savo. Zanimivo je tudi to, da je podnarednik Slovenec, ki služi pri 6. konjeniškem polku v Zagrebu in se piše Senšek. Mladji podnarednik ni vedel, kaj naj stori. Njegov vojak redov Bojan Krcić, doma iz Čačka, mu je dejal: »Podnarednik, če nas bodo ujeli, se ne bom vrnil več v polk.« Tako je »mu je odgovoril podnarednik.

Umaknili so se do Save in preiskovali, kako je globoka. Potrebno je bilo, da najdejo brod, ki bi jih prepeljal čez Savo. In tu pričena odisej mladega podnarednika Senška. Z veliko lokavostjo se je sedmorica prebila skozi neprijateljske čete, kjer so naleteli na brod in z njim odplovali čez Savo. Ko so prispeli na nasprotni breg, seveda niso vedeli, kam naj krenejo. In tako so bili sami sebi prepuščeni, dokler niso po dolgi poti vendarle dospeli do svojih čet.

Izredno važno nalogo pa je izvršil podnarednik, ki je za časa svojega neprosto-volnega bivanja na levem bregu Save nabral podatke o kretanju neprijateljske vojske, izvojunil nekaj važnih mitraljeskih gnezd in s tem znatno pripomogel k uspehom južne armade.

Znižanje stanovanjskih najemnin

Kakor vsako podražitev in zvišanje cen, hoče prizadeti preloži tudi vsako porenitev in znižanje cen na druge rame. Znižanje dohodkov je sedaj zadelo le en stan in že so na vrh tudi drugi etanovi, končno bo pa znižanje dohodkov najhujše prizadelo zadnjega producenta, že itak preobremenjenega kmeta.

Včeraj smo pisali, da je z dobrim zgledom pričela Ljubljana, ko je finančni odsek mestnega sveta sklenil znižati najemnine v novih mestnih stanovanjskih hišah do 10%. Najemniki, zlasti pa javni ter privatni nameštenci vedno težje zmagujejo najemninu in vsak dan se ponavlja vprašanje o znižanju najemnin. Na vsak način je zahteva po znižanju popolnoma upravičena in zato je to vprašanje tudi skrajno pereče. Mesečni proračun javnih in privatnih nameštencev se je zamajal zelo nevarno, zato so pa prisiljeni vsi faktorji skrbeti, da dobi spel ravnovesje.

Kar se lastnikov hiš in znižanja najemnin tiče, stvar ni mogoča tako naglo, da bi se reklo kar tako, da bodo že jutri nižje najemnine. Pri določitvi višine stanovanjskih najemnin namreč pridejo v poštev še tudi drugi faktorji, ki pa stoji izven kroga hišnih posestnikov in najemnikov.

Kadarkoli govorimo o hišnih posestnikih, jih moramo deliti v več skupin. Na prvem mestu so posestniki starih hiš, ki so že dolgo plačane in njih lastniki uživajo rento iz najemnin. Ti posestniki nimajo nobenih skrbi z anuitetami in z odplačevanjem, poleg tega imajo pa svojo imovino naloženo absolutno sigurno. Ti se bodo morali najprej sprijazniti z manjšim obrestovanjem glavnice in se zadovoljiti z manjšim znižati najemnine. Še prej kakor ti, pa morajo znižati najemnine oni hišni posestniki, ki so stare hiše nakupili iz spekulativnih razlogov in so v dobri visoke denarne konjunktore svojo odlično imovino naložili v hiše. Vemo primere, da so nekateri nakupili cele bloke hiš in jim te hiše sedaj nesejo od 8 do 10%, a tudi še več. Ti lahko brez nadaljnjega znižajo najemnine.

Dalje imamo javne ustanove, ki so posestnice hiš, kakor mestna občina, banovina in razne korporacije ter organizacije, ki so svoje stanovanjske hiše gradile iz socialnih razlogov, da odpomorejo stanovanjski miseri in da nastopajo tudi kot regulator najemnin. Če so občine regu-

lator cen, morajo najti proračunska sredstva, da s temi znižajo najemnine ne glede na dohodke hiš, ker s tem pomagajo zelo širokemu krogu svojih občanov.

V tretji vrsti so pa taki posestniki novih hiš, ki so zidali predvsem z gotovino. Tudi ti se bodo lahko odrekli višjemu obrestovanju vsaj začasno, ker je v bankah obrestna mera za gotovino znatno padla in zato tudi sami ne smejo pričakovati, da bi hiše donosale staro obrestno mero. Znatno težji je pa položaj posestnikov, ki so hiše zidali predvsem na dolg. V glavnem so to mali ljudje, ki so odvisni od rednih mesečnih dohodkov. Tem je treba omogočiti znižanje najemnin v svojih hišah na ta način, da jim denarni zavodi znižajo obrestno mero in podaljšajo amortizacijsko dobo.

Mestno občino Ljubljansko bo 10% znižanje najemnin v mestnih hišah veljalo okrog 350.000 Din, ki jih bo ob času do skrajnosti napetega proračuna gotovo težko prenesla. Pripomniti moramo, da že dosedaj mestna občina potroši letno okrog 2.600.000 Din za svoje hiše v breme občinskega proračuna. Res je, da od tega zneska gre za odplačilo glavnice okrog 1 milijon 700.000 Din, vendar pa še vedno ostane mestni občini pri upravi mestnih hiš 900.000 Din čiste izgube. Ta čista izguba bo torej s sedanjim znižanjem narasla na 1.250.000 Din.

Ljubljanska občina je s to žrtvijo hotela dokazati najboljšo voljo, da zmanjša svojim najemnikom breme najemnin. Dobrobiti znižanja bo deležnih okrog 1100 strank z okroglo 5.000 družinskih članov.

Vzprejeto znižanje najemnin je pa nujno potrebna akcija za znižanje cen drugih neobhodnih življenjskih potrebščin, zlasti pa oblačil in hrane. V prvi vrsti pa morajo biti razbremenjeni starši pri stroških za šolanje otrok. Njim sploh ni več mogoče kupovati vsako leto novih knjig in plačevati vseh taks.

Na znižanje najemnin bi avtomatično imela najučinkovitejši vpliv spet oživljena gradbena akcija, da bi spet dobili več novih stanovanj in s tem po starem pravilu konkurence tudi nižje najemnine. Posebno še manjka solidno, a brez luksuza zgrajenih eno in dvosobnih stanovanj, kar so že tudi upoštevali lastniki stanovanjskih hiš, ki so jih pričeli graditi v Gregorčičevi ulici. In kakor so ti zavarovali svoj denar v hišah, tako bi ga lahko naložili še mnogi, čeprav pri prav znatno znižanih najemninah.

Popravite storjeno krivico!

Spoštovani gospod urednik! Glede na članek, ki je bil priobčen pod gornjim naslovom v Vašem cenjenem listu, Vas ujudno prosimo, da objavite resnici na ljubo sledeče pojasnilo:

Združenje gled. igralcev je 15 let temeljito delalo za osnovevanje pokojninskega sklada za vse člane gledališč v državi, dolga leta v sporazumu in soglasju z organizacijo »Saveza muzičara«. Našim predlogom za zavarovanje vsega članstva v skupnem skladu je ministristvo odgovorilo, da je predsednik Saveza protestiral pri predsedniku vlade proti temu, da bi bili muzičarji v istem skladu z igralci. To izjavo je podkrepila ena najmočnejših sekcij Saveza (beograjska) z odločno akcijo, ki je zajela tudi tehnično osebje, češ da bodo oni skrbeli sami zase, upoštevajoč interese velike večine svojega članstva, ki je započeno izven gledališča (po kavarnah, barih itd.). Ne glede na to je naša organizacija zavedajoč se položaja svojih nepreskrbljenih tvarištev v orkestru in v tehničnem osebju, nadaljevala započeto delo in uspelo nam je, da smo kljub odporu Saveza preskrbeli tudi člane opernega orkestra in tehnično osebje, kar priča uredba o Osrednjem pokojninskem skladu izdana 30. junija 1934 leta P. Br. 22497, ki predpisuje v § 12, da se ustanovi za neigralsko neprevedeno

osebje in njih rodbine posebni podporni sklad za člane gledališč kraljevine Jugoslavije, ki se spoji z Mirovinskim zavodom v Zagrebu. V ta sklad pridejo člani opernega orkestra in tehničnega osebja. Kar se tiče taks, za katere pravi Savez, da nima nič od njih, odnosno le dvakratno izgubo, predpisuje § 14 uredb: Posebni podporni sklad dobiva redno del taks na vstopnice, ki so določene v točki 2 § 27 fin. zakona za leto 1932/33 v sorazmerju s številom članov, ki so upravičeni koristiti se s temi taksami. Iz navedenega sledi, da se člani orkestra in tehničnega osebja zavarujejo v pokojninskem skladu in da so deležni dohodkov od taks.

Pravilnik o Pokojninskem skladu za nastopajoče osebje je po teškem delu in ne brez žrtve podpisan in fond po njem posluje. Da pa pravilnik o Posebnem skladu neigralskega osebja, v katerem so člani opernega orkestra in tehničnega osebja, še ni podpisan, in da fond ne more poslovati, ni krivda Združenja, pač pa Saveza, ki se za to premalo ali pa sploh ne briga, in pa tehnično osebje, ki ni niti organizirano.

Iz navedenega moramo ugotoviti, da je grda neresnica, da je Združenje prezrlo člane opernega orkestra in tehničnega osebja. Dovoljujemo si tudi vprašanje, kako da poklicni funkcionarji Saveza ne vedo, kaj

je z njimi in da ne poznajo ali pa nočejo poznati uredb in zakonov.

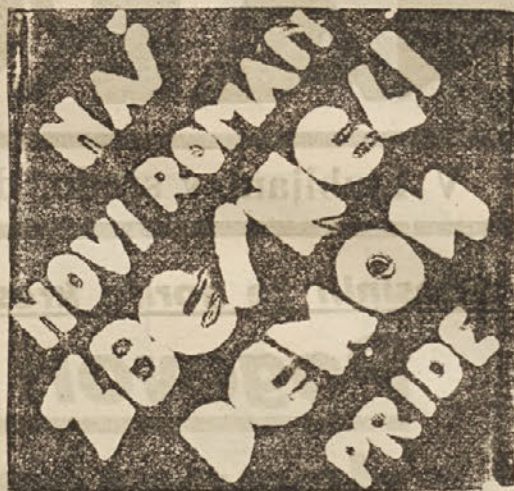
Na nekatere neokusnosti v omenjenem članku ne bomo odgovarjali. Čudimo se pa organizaciji kot je Savez muzičara, ki velja za strokovno, da se spusti v oceno in primerjavo stroke, ki ji je popolnoma tuja. Prosili bi gg. avtorje članka, da res popravijo krivico, ki so jo vede ali nevede sto-

rili z omenjenim člankom na levo in desno.

Napačno informiranje javnosti, klicanje na pomoč, da pridejo do nečesa, kar že imajo — kaj hočejo gospodje s tem, res ne vemo.

Uspehi se dosežejo z delom — z vzdihovanjem take sorte se pa dandanes še usmilenja ne zbudi več.

Združenje gled. igralcev, sekcija Ljubljana.

Uradne ugotovitve komisije v Rtanju

Beograd, 1. oktobra b. Danes se je vrnila uradna komisija iz rudnika v Rtanju. Ugotovila je naslednje podrobnosti: Kar se tiče vzroka katastrofe, je komisija ugotovljeno, da se je metan pojavil v srednjem hodniku in odtod priplaval dalje do premogovne stene, medtem ko je požar izbruhnil zaradi plamena neke pokvarjene bencinske luči. V zadnjih dveh dneh se je metan pojavljal največ v množini po 1 do 2 odstotka. Do eksplozije je prišlo na kraju, kjer je delal slovenski rudar Zidar. Eksplozija se je nato razširila dalje. Ventilator je ves čas funkcioniral dobro, po katastrofi sami pa je bilo dognano še to, da se je pred nekoliko dnevi pojavljala vroča voda. Inž. Schwarzkopf je dognal, da v tem prekopu ni nikjer gorel premog. Nastala je razpoklina, skozi katero je prodira vroča voda. Ta razpoklina je bila potem zazidana. Sodi se, da je metan prodir v rov in da je prišlo do katastrofe radi metana, ki se je tam nahajal.

Predsednik vlade prisostvuje manevrom

Beograd, 1. oktobra. AA. Danes popoldne je odpoval predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović, da bo prisostvova sklepnemu delu manevrov naše vojske.

Novi naši oficirji

Beograd, 1. oktobra b. Danes se je izvršilo na svečan način napredovanje 260 gojencev nižje vojne akademije v Beogradu. Svečanosti je prisostvoval tudi zastopnik Nj. Vel. kralja polkovnik Dragotin Savić, zastopnik ministrstva vojske divizijski general Cukavac, komandant mesta Beograda arm. general Vojislav Tomić in več odličnejših osebnosti naše vojske. Ob tej priliki je imel upravniki vojaške akademije divizijski general g. Tripković govor, ki je bodril mlade oficirje, ki so na današnji dan dobili prvi oficirski čin, na delo za kralja, državo in narod. Izmed gojencev, ki so danes postali podporočniki, so tudi naslednji Slovenci: Veber Franc, Kolman Egon, Spindler Bogdan, Veber Branko, Hubman Milan, Lab Borivoj, Groselj Lado, Košta Vilko, Tome Leopold, Pest Josip, Kranje Emil, Lukež Franc, Barle Božidar in Boe Martin.

Beograd, 1. oktobra b. Za vršilca dolžnosti upravnika drž. vojnega skladišča je postavljen art. kapetan I. kl. Dimitrijević Svetislav.

Imenovanje

Beograd, 1. oktobra b. Za apelacijskega sodnika 4. polož. skup. 1. stop. pri apelacijskem sodišču v Ljubljani je postavljen dr. Bogdan Petelin, dosedaj viš. sod. svetnik pri okrož. sodišču v Ljubljani.

Novi poročniki

Beograd, 1. oktobra b. V imenu Nj. Vel. kralja so bili danes postavljeni v čin poročnika sledeči podporočniki: Pešadijski: Drčar Ivan, Stor Josip, Kotnik Marjan, Krulc Miroslav, Pirhan Adolf, Andrišček Ivan, Lever Slavko, Renčelj Rudolf, Zupan Josip in Sever Ivan. Za artiljerijske poročnike: Zorc Franc, Čop Emil, Berce Dušan, Kahar Josip, Čuček Ludovik, Sarc Josip, Urban Branko, Osmak Vladimir. Za inženjerske poročnike: Devetak Josip, Dvoržak Marjan, Bartol Nenad. V čin strokovnih podporočnikov sta napredovala mornariška narednika-vodnika Pek Ivan in Kocelj Miha, za vojaškega pisarja 2. kl. peš. narednik-vodnik Ivan Jelen.

Zdravniški kongres

Beograd, 1. oktobra. b. V okviru zdravniškega kongresa, ki se je pričel v nedeljo in se je nadaljeval v ponedeljek in tudi danes, so sledila številna predavanja, in sicer o zdravljenju tetana. O tej temi je predaval dr. Voja Ristić iz Beograda in dr. Stanislav Metelj iz Prage. O otroku kot bolniku je predaval doktor Nikola Vučetić in dr. Ljubomir Živković. O duševnih boleznih je govoril dr. Aleksander Kuljuženko.

Henlein dviga glavo

Praga, 1. oktobra. AA. Danes je začel v Pragi izhajati list pod naslovom »Die Zeit«. List bo strankarsko glasilo Konrada Henleina.

Zadnja pot Staneta Seuniga

Ljubljana, 1. oktobra.

Danes popoldne ob 16. je bil izpred hiše žalosti, Tyrševa cesta 15, pogreb tragično preminulega trgovca in znanega ljubljanskega sportnika Staneta Seuniga. Pogreba se je udeležila velika množica občinstva, po ulicah pa, koder se je pomikal žalni sprevod, je bilo v gostem spalirju razvrščenega nenavadno mnogo ljudstva.

Blagoslovitvene obrede so doma opravili oo. frančiškani, nakar se je začel pomikati sprevod. Takoj za križem je korakala železničarska godba Sloga, za njo so nesli krasen venec ŽSK Hermes, za njim pa so peljali pokojnikov motor, ki je bil le neznatno poškodovan. Na eni strani motorja so nesli čelado, na drugi pa zmagovalni pokal. Motor sam je bil okrašen z žalnim vencem. Za tem so stopali zastopniki Pohorskega motociklističnega kluba, za njimi še kakih 30 motociklistov z motorji. Vsi motorji so imeli luči prižgane in zastrte s črnim pajčolanom. Tem so sledili številni predstavniki raznih sportnih klubov, katerih član je bil pokojni. Nato je svirala turobne žalostinke vojaška godba, za njo pa je korakala četa vojakov, nakar sta sledila dva krasna venca, tema pa cvetlični voz, voz s čč. oo. frančiškani. Za duhovniškim vozom se je pomikal voz s krsto. Ob vsaki strani so ga kot častna straža spremljali po štirje naredniki z nasajenimi bajonetmi. Takoj za krsto so stopali užaloščeni sorodniki, za njimi pa oddelek častnikov, oddelek gasilstva, nato pa predstavniki raznih oblasti in društev ter mnogostevilni pokojnikovi znanci in prijatelji.

Na pokopališču se je ob odprtem grobu od pokojnika v pretresljivih besedah poslovil v imenu ŽSK Hermes dr. Muirin, v imenu Motosaveza pa je presunljivo spregovoril dragemu tovarišu v slovo g. Jakob Gorjanc. Ko so polagali krsto v rodbinsko grobnico, so poslednji zabrnili motorji v slovo in množice so se v nemem molku jele polagoma razhajati.

Izlet v dolino gradov

Izlet na Dolenjsko v dolino gradov bo 6. oktobra. Odhod iz Ljubljane gl. kol. z izletniškim vlakom ob 6. uri 10 min., prihod v Novo mesto ob 8. uri 39 min. Iz Novega mesta dalje z avtobusom v St. Jernej — ogled kartuzije — odtod dalje ogled raznih gradov na poti do Kostanjevice. V Kostanjevici skupno kosilo, popoldne povratek po drugi poti v Novo mesto, kamor se pride okoli 16. ure. V Novem mestu skupna večerja, družaben sestanek, vinska trgatev, petje, godba, ples. Povratek iz Novega mesta z izletniškim vlakom ob 19. uri 30 min., prihod v Ljubljano gl. kol. ob 22. uri.

Vsi stroški znašajo za posameznika 60 dinarjev (avtobus od Novega mesta do Kostanjevice in nazaj, kosilo in večerja), lahko se pa poslužijo vsake ugodnosti posebej, kar se določi na mestu.

Tega izleta se lahko udeležijo vsi — železničarji in zasebniki — železniško voznjso si priskrbi vsak sam, za zasebnike je polovična ter stane tja in nazaj Din 24.—. Vabimo vse, da s primerno reklamo vzbudijo kar največje zanimanje za ta izlet na Dolenjsko.

Prijave sprejema do najkasneje 3. oktobra g. Janez Košir, kontrolor, Ljubljana gor. kol., ob položitvi vsaj polovice zneska. V petek 4. t. m. bo predaval g. Viktor Pirnat s skioptičnimi slikami o znamenitostih Dolenjske in njenih gradovih, a to samo, ako bo zanimanje za izlet. — Združenje železniških uradnikov, oblastna uprava, Ljubljana.

Poziv

Odbor za prireditve spominske svečanosti o priliki prve obletnice tragične smrti blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I., Zedinitelja priredi 9. oktobra popoldne na Kongresnem trgu v Ljubljani veliko manifestacijsko žalno prireditev, ki naj združi vso našo javnost, zlasti pa vse naše organizacije in njihove predstavnike. Radi velikega števila navzočih bo mogla biti vsaka organizacija zastopana na rezerviranem prostoru pri katafalki le po treh oficijelnih zastopnikih. Organizacije z uniformiranim članstvom bodo imele zopet svoj rezerviran prostor. Ker ni več mnogo časa in odbor ne razpolaga z dovoljnim pisarniškim osebjem, se obrača s tem na vse organizacije mesta Ljubljane, naj sporoče do 5. oktobra popoldne v pisarno odbora Selenburgova ulica 3/I (Narodna Odbrana):

1. Imena oficijelnih treh zastopnikov in določeno število uniformiranega članstva in 2. število praporov, pri čemer je treba ločeno navesti število praporov naraščajoč dotične organizacije. — Odbor.

Gömbös se je vrnil

Berlin, 1. oktobra. AA. DNB poroča: Ob 13.15 se je predsednik madžarske vlade Gömbös odpeljal z letalom nazaj v Budimpešto.

Razpust danskega parlamenta

Kodanj, 1. oktobra. AA. Danes je izšel kraljevski dekret o razpustu danskega parlamenta. Nove volitve bodo 22. oktobra.

V bližini Madisona ob reki Mississippi se je utrgal plaz nad vlakom in ga strmoglavil v reko. Vlakovodja in kurjač sta si srečno rešila življenje iz valov

Vesti iz Italije

Sklepi deželne odbora goriskega

Na zadnjih svojih zasedanjih je pokrajinski upravni odbor dovolil svoj prispevek za nanoski vodovod, sprejel med deželne ceste cesto iz Grdaiške v Villesse in rešil celo vrsto občinskih zadev, med njimi naslednje:

Ajdovščina: Izpremembe k proračunu za 1. 1935., prispevek za šolska krepčila, izprememba k gradbenemu pravilniku in prepuštev običajne ali pravzaprav cerkvene Vidmarjeve ustanove v upravo dobrodelni kongregacije.

Breginji: Pristop h konsorciu za zaščito ribolova, izprememba proračuna za 1. 1935.

Kal nad Kanalom: Pravilnik za pašo, izprememba stavbnega reda in občinskega proračuna za 1. 1935.

Kanal: Izprememba proračuna, nakup zemljišča za šolsko poslopje v Kostanjevici, posojilo za plačilo dolžnega obroka prejšnjega šolskega sveta, zdravstveni pravilnik.

Kobarid: Obnoveitev najemniške pogodbe za stanovanje v občinski hiši, zdravstveni pravilnik.

Dobrovo: Zdravstveni pravilnik, izprememba stavbnega reda, prispevek za počitniške kolonije E. O. A.

Črniče: Izpremembe k proračunu, zdravstveni pravilnik.

Čepovan: Poljsko-policijski red, zdravstveni pravilnik in stavbni red, izprememba proračuna.

Cerkno: Zdravstveni pravilnik, izprememba k stavbnemu redu in proračunu.

Komen: Zdravstveni pravilnik. Najetje hiše za ubogo družino Pangos.

Kormin: Zdravstveni pravilnik, proračun 1935.

Dolenje: Prispevek za nakup radia, zdravstveni pravilnik.

Grar: Najetje posojila za šolsko poslopje v Ravnah, sprejem odškodnine za bivšo vojaško cesto, zdravstveni pravilnik, izprememba proračuna.

Gorica: Civilna bolnica, pravilnik za upravo fondov, oprostitev plačila trgovske kavicje za Emilio Schiff in Vlušček Andriano, Vojaška bolnica — konvencija za sprejem vojakov v umobolnico, prispevek dobrodelni kongregaciji, nakup zemljišča Viljem Tell in Zoottli, rekurz Bruna Terkuca radi nepodelitve licence, zdravstveni pravilnik.

Grahovo: Rekurz radi odklonitve npravnstvenega spričevala, prevzem stroškov za ustanovitev šole v Bači, izprememba stavbnega reda.

Gradiška: Povrnitev trgovske kavicje Jožeti Medeot, zdravstveni pravilnik, izprememba stavbnega reda.

Idrija: Zdravstveni pravilnik zgraditev novega pokopališča.

Miren: Zdravstveni pravilnik, poljsko-policijski red, izpremembe stavbnega reda.

Črni vrh: Proračunske izpremembe, prevzem godoviškega vodovoda, zdravstveni pravilnik.

Dornberg: Poljsko-policijski red, izpremembe proračuna in zdravstvenega pravilnika.

Opatje selo: Zdravstveni pravilnik.

Bovec: Izpremembe stavbnega reda.

Rihemberk: Nagrada za pismo, priprispevek 300 lir za počitniške kolonije, zdravstveni pravilnik.

Sempas: Proračunske izpremembe.

Stanjel: Zdravstveni pravilnik.

Zvišanje cen. »Deutsche Getreide-Zeitung« poroča, da je italijanska vlada na novo določila maksimalne cene nekaterim živilskim potrebščinam. Cene so se na dram prejšnjim uradnim tečajem sorazmerno znatno povišale. O načrtu te odredbe so razpravljali te dni na konferenci, ki jo je sklical generalni tajnik fašistične stranke in ki so se je udeležili predsedniki in upravni direktorji poedinih sindikalnih zvez in združenj.

Italija ima oklopni vlak. Te dni so na železniški progi med Rimom in Genovom preizkusili nov oklopni vlak, ki je oborožen s topovi po šest palcev. V primeru vojne naj bi ta vlak sodeloval pri obrambi italijanske obale med Civitavecchia in Livornom. Zadržal pa bo lahko tudi vojaško luko Spazio. Če se bo vlak obnesel, bodo zgradili še več takih vlakov in jih razpostavili po železniških progah vzdolž obale južne Italije.

Za gospod. napredek naše vasi

Sv. Boltenk pri Središču, 1. okt.

V nedeljo je tukajšnje Društvo kmetijskih fantov in deklet priredilo sadni ogled, na katerem je poleg sadja bilo razstavljeno tudi grozdje in povrtnina. Vključ letošnji hudi toči, ki je uničila pridelke v polovici občine, je bila razstava prav dobro založena; — večina zavednih sadjarjev in vinogradnikov je postala svoje najboljši pridelke, obiskovalcu se je ob vstopu v prostrano šolsko sobo nudila prav prijetna slika našega gospodarstva: izbrano sočno sadje, grozdje, poljski pridelki, poučne knjige in revije, vkuhano in posušeno sadje, sadjarsko orodje in potrebščine, vse to je bilo razpostavljeno med cvetjem in drugimi okraski. Naši mladi sadjarji so pa ves dan obiskovalcem dajali potrebna pojasnila o lastnostih raznih sort. Popoldne se je vršilo sadjarsko predavanje o sadnem izboru in pokončevanju sadnih škodljivcev. Predaval je kmetijski referent g. J. Znidarič iz Ljutomerja. Kot sadjar-domačin, ki pozna okoliščine, je snov obravnaval tako temeljito, da so vsi navzoči sledili z vidnim zanimanjem.

Razstava je bila ves dan jako dobro obiskana, poleg domačinov jo je posetilo tudi mnogo izletnikov iz bližnje in daljne okolice, ki jih je lepo jesensko vreme izvabilo na naš vinorodni hriček.

Cela prireditve je svoj namen — poučiti kmetovalce, katere sorte sadja in grozdja naj izbere, da bo imel priakovano korist — v polni meri dosegla. Želimo, da ta prvi ogled pri nas na ostane tudi edini, temveč naj bo temelj vrsti enakih, ki se naj priredijo v bodočih letih ob sodelovanju vseh poklicanih, tudi tistih, ki lokrat še niso sodelovali, potem se bo v doglednem času naše sadjarstvo dvignilo na ono višino, ki mu zaradi ugodne lege našega kraja za sadjarstvo tudi pristoja.

Prav posebno pa bodi poudarjeno dejstvo, da je tozadevno delo in vse priprave vodila sama organizirana kmetijska mladina. Cestokrat nam

in našim tovarišem in tovarišicam širom Slovenije podkivajo »nekako politično delovanje«. Kdor to dela iz zlobe in zavisti, mu pač z besedo ni mogoče dopovedati, da se hudo moti. Naše mladinsko delo je stvarno, kulturno in strokovno izobraževalno, kar se prav posebno potrjuje lepo uspeša razstava. Take razstave in podobne kulturne in gospodarske prireditve so dejanja, ki jih ni mogoče zatajiti. Mi smo mladina dejanj in zato je bodočnost naša!

Izpoved roparja Košainca

Maribor, 1. oktobra.

Ze v zgodnjih jutranjih urah se je zbralo pred policijskimi zaporji v Ključavničarski ulici na tisoče ljudi. Čakali so, da pripelje aretiranega roparja in vlomilca Košainca.

Pripravljeni za linčanje

Ob 9.30 se je res prikazal Košajnc še ves krvav po obrazu in obleki ter z obvezano glavo. Ljudstvo se je komaj zadrževalo, da ni planilo nanj in ga na mestu linčalo, tako je razburjenje v Mariboru. Močno vkleknjenega zločinca je več stražnikov v gostem špalirju peljali v stranskih ulicah na policijo, ki pa je tudi bila obkoljena od množice.

Košajnc je vse priznal

Na policiji so Košajnc močno zastražili in višji policijski nadzornik g. Canjko je pričel z zasliševanjem, ki ob času poročila še traja in se bo najbrže tudi popoldne nadaljevalo. Kolikor smo doznali je Košajnc vse vlome priznal, zlasti one v Avstriji.

Senzacionalna pa je bila njegova izpoved, da se je njegov vlomilski tovariš Josip Pajman preselil v Ljubljano in da bo tam nadaljeval svoje zločinske podvige.

Podrobnosti o zasliševanju samem nam niso znane, ker je zasliševanje strogo tajno.

Ptuj

Obisk razstave. Ze v prvih treh dneh je obiskalo kmetijsko-obrtno razstavo nad 4000 posetnikov, kar je za Ptuj vsekakor zelo veliko. Sklenili so tudi že več kupcij. Posebno veliko zanimanje je za lažja vina. Živahne vinske kupcije pa se pričakujejo v sredo in četrtek, ker imajo 3. oktobra na razstavi sestanek gostilničarjev in vinski trgovci.

Seznam davčnih obvezancev. Na mestnem poglavarstvu v sobi g. tajnika je razgrnjen na vpogled od 10. oktobra med uradnimi urami, t.j. od 8. do 12. seznam davčnih obvezancev, katerih zadeve se bodo obravnavale pred davčnim odborom od 17. do 25. oktobra t.l.

Osebnostna vest. Dr. Zvonko Bratina, dose-danji sreski načelnik, je včeraj odpotoval na svoje novo službeno mesto v Skopje h kralj. banski upravi. 1. oktobra pa je nastopil službo novi sreski načelnik dr. Vidic Janko, ki je bil doslej pri kralj. banski upravi v Zagrebu.

Kino. Zvočni kino bo predvajal v sredo 2. in v četrtek 3. t.m. ob 20. zvočni film »Riviera ekspres«. Za dodatek pa zvočni tehnik.

Predavanje. Sokolsko društvo v Ptujju je priredilo v soboto v prosvetni dvorani v Mladici svoje prvo letošnje predavanje, ki je bilo prav dobro obiskano. Predaval je društveni prosvetar gimnazijski ravnatelj dr. Kovarčič o temi »Jugosloveni ali SHS«.

Nesreče. Arnuš Lizika, 10letna rejenka iz Desternika, je zelo nesrečno padla na cementnem tlaku. Koletnik Štefanija, 13letna, pastarica iz Podlehnik, se je na paši zbodla v levo nogo. Zaradi zastrupitve krvi ji je noga hudo zatekla. Kokoletnik Janez, poljski delavec, se je peljal v nedeljo s kolesom iz Ptujja domov. V Juršincih pa je zavozil v kamen in padel s kolesa. Zlomil si je levo roko in se poškodoval po obrazu. Vsi ponesrečenci so morali v tukajšnjo bolnišnico.

Cerknica

Cerknico je zapustila učiteljica gđ. Rudolf Ema, ki je službeno premeščena na Rakek. Z njenim odhodom sta prizadeti v prvi vrsti šola in naša mladina, kateri je bila vzorna in ljubeča vzgojiteljica. Poleg splošne vzgoje je gđ. Rudolfova posvečala največjo pažnjo nacionalni vzgoji mladine, kateri je vcepljala v mlada srca ljubezen do domovine. Mladina se je vzgojiteljice

Spal je kakor ubit ...

Zanimivo je, kako se Košajnc počuti brezskrbnega. Tako je vso noč spal kot ubit, kako bi tudi ne, saj je izpovedal, da že šest noči ni zatisnil očesa. Tudi je izpovedal, da je zlatnino, ki jo je ukradel ob priliki vloma v št. Petru pri Gradcu prodal Mariborski rafineriji zlata za smešno nizko ceno 4000 dinarjev.

Napačni Pajman

V zvezi s Košajncevo aretacijo je prišlo snoči na Glavnem trgu do tragikomičnega dogodka. Množica ljudi je razjarjena vzklikala stražniku in kazala na nekega možakarja, ki je takrat hitel čez trg, češ, primite ga, Pajman je! Možakar pa, ki je bil pošten mariborski mesar, je potegnil svoj mesarski nož in zagrozil množici: »Vam bom že pokazal Pajmana!« Mesarji so stražniki komaj rešili pred razjarjeno množico.

Franc Sadek živi

Naše včerajšnje poročilo o aretaciji Košajncu popravljamo v toliko, da 24 letni sodarski pomočnik Franc Sadek, ki ga je Košajnc nevarno obstrelil, ni poštegel ranam, pač pa je njegovo stanje še vedno skrajno nevarno. Vest, da je Sadek poštegel ranam, je dal zbranim novinarjem na policiji zdravnik dr. Wankmüller.

oklenila z vso otroško vdanostjo in zaupanjem. In še ko je bilo šole konec, se mladina ni mogla ločiti od priljubljene učiteljice ter se je na poti domov še vedno stiskala okoli nje. Cerkniška mladina bo uspešno in vzorno učiteljsko težko pogrešala. Kako je bila gđ. Rudolfova v šoli neumnorna in požrtvovalna vzgojiteljica, tako je posvetila ves svoj prosti čas Jadranski straži in posebno še Podmladku JS. Z velikim trudom je širila med šolsko mladino ljubezen in zanimanje za naše morje in njegov pomen za jugoslovanski narod. Podmladek JS je organizirala na vzorno višino in so spadale prireditve mladke med najvažnejše dogodke cerkniškega kulturnega dogajanja. Kot članica krajevnega odbora JS v Cerknici je z razumnimi nasveti in s požrtvovalnim delom izkazala JS velike usluge. Zato pa je žalost JS in pomladkarjev zaradi njenega odhoda velika. Nenadomestljivo iskreno odbojnic in agilno delavko bomo pogrešali. Ker je nepričakovano odšla in ji nismo mogli na posebnem poslovnem večeru stisniti roke v slovo in zahvalo, storimo to na tem mestu. Za vse dobro, ki ga je izkazala mladini v šoli in izven nje, naj prejme draga nam gđ. Rudolfova prisrčno zahvalo. Obenem pa želimo, da bi tudi na novem službenem mestu z isto ljubeznijo in z isto neutrudljivostjo vzgajala mladino v značajne ljudi in zavedne Jugoslovane.

Dr. K. C.

Trbovlje

Občinska javna dela na Vodah. Po prizadevanju župana Klenovška in drugih se je dogradila zvezna cesta od Sokolskega doma mimo Medveške v Petelinovo vas. Zemljišče za to cesto je odstopil g. J. Božič brezplačno; zato pa se mu je napravila ob cesti ograja s škarpjo. Novozgrajena cesta je zlasti važna pridobitev za razbremenitev glavne ceste, ker je na tej, zlasti v tem predelu, promet zelo velik in nesreče pogoste. Na novi cesti je potrebna še primerna razsvetljava, kar bo občinska uprava gotovo tudi uredila. Razbremenitev edine ceste v dolini pa ni še zadostna in potreba po vzporedni cesti od Vod do Trbovelj je še vedno in vedno bolj aktualna. Najdalejša rešitev bi bila zgraditev ceste od klavnice ob potoku Trbovščici do kolonije »Dom in vrt« in tu zvezana na novo cesto proti kopalnici. Glavna cesta naj bi služila le voznemu prometu.

V Petelinovi vasi so uredili tudi kanalizacijo, kar je bilo potrebno tudi iz zdravstvenih razlogov. Most za staro bolnico pri Mrvarju že dolgo ni ustrezal potrebam prometa.

Zdaj bo občinska uprava tudi ta most prestavila in razširila, da bo dostop naravnost zvezan s cesto. Ko se bo most uredil, bi bilo potrebno, da se tudi potok proti klavnici in Delavskemu domu zavaruje s primerno ograjo.

Čevlje bodo dobili. Naše agilno Kolo jugosl. sester namerava v prihodnjih dneh razdeliti med najrevnejšo dečo več parov čevljev.

Tečaji. Kolo jugoslov. sester priredi letos tri tečaje. Kuharski tečaj, ki ga bo vodila gđ. Jagodica Franja, se je pričel včeraj; jutri prične tečaj za pletenje pod vodstvom gđ. Podbršček Slave. Za tečaj za krojenje, ki se bo pričel 4. novembra in ga bo vodila gđ. Čada Hermina, pa se je prijavilo toliko žena in deklet, da se bosta vršila dva tečaja vzporedno.

Zaščita matere in odprava plodu

Na kongresu Jugoslov. zdravniškega društva v Beogradu je referiral kirurg dr. Jovan Mijušković o vprašanju umetnega splava in o zaščiti matere.

Ugotovil je, da se večja vsako leto število žrtev mazačev, ki se obrtoma pečajo z odpravljanjem plodu, kar je posebno v nekaterih krajih že pravega socialno zlo, kakor tuberkuloza ali sifilis. Poleg socialnega momenta, to je slabega gospodarskega stanja, ki je marsikdaj vzrok za odpravo plodu, je pozdravil zlasti biološki vzrok, to je telesno degeneracijo moškega in ženske, ki se iz mest širi tudi že na deželo.

Posledica biološke degeneracije je mrtnja do zakonskega življenja in okrnjenosti materinskega nagona. Zakonsko življenje s tem izgublja svoj prvobiten namen. Po naših zakonih je odprava plodu kazniva. Zakon pa dopušča odpravo, če posebna komisija ugotovi, da je odprava potrebna, da se reši mater. Tako komisija pa stane denarja in si jo morejo privoščiti le premožnejše žene. Večina žen je zaradi tega ostala brez zaščite in je primorana, da se zateka k mazačev, ki na najbolj preprost način in ob največji nevarnosti za zdravje in življenje žene, odpravljajo plod.

Zaradi tega je dr. Mijušković predlagal, da se poleg medicinske indikacije za odpravo plodu prizna z zakonom tudi socialna indikacija. Treba je namreč pomisliti, da plodenje v revščini in bedi samo škodi bodočnosti naroda. V skladu z evgeniko naj se dovoli ali primora prekinitev nosečnosti v primerih, ko gre za potomce neozdravljivih bolnih ljudi, ker dajejo po vseh zakonih podedovanja in evgenike narodu škodljive in nevarne člane. Legaliziran splav naj bi bil dovoljen po vseh bolnišnicah in klinikah zastoj za vsako ženo. Pri vsem tem pa naj bi zdravniki žene poučili, da tudi strokovno izvršena operacija zapusti lahko hude posledice in da žene tudi pri tem tvegajo z enim odstotkom svoje življenja. Dočim doseže tako tveganje pri odpravi plodu po lajkah do 35 odstotkov.

Med znanstvenimi predavatelji na kongresu je predaval tudi dr. Jože Potrč iz Ptujja, ki je govoril o socialni indikaciji odprave plodu. Predsednik nove uprave Jugoslov. zdravniškega društva je dr. Branko Bogičević iz Zagreba, podpredsednika pa sta dr. Svetozar Močanin iz Beograda in dr. Valentin Meršelj iz Ljubljane.

Kravji bal na Kredarici

Ko se planšarice in planšarji jeseni s svojo živino poslavljajo od triglavskih planin, prirede veselo poslovično slavnost, ki jo imenujejo »kravji bal«. Kakor znano, planšarice za povratek živine s planine v dolino okrancjajo v prvi vrsti najlepšega bika z zadnjim planinskim cvetjem in tudi najlepšega vola iz vsake vasi. Tudi sprejem v dolini je slavnosten in vesel, najbolj prijetno je pa seveda gori na planini na kravjem balu ob harmoniki, petju in plesu. Triglavski planšarji in planšarice so v nedeljo imeli tak kravji bal na Kredarici. Bili so seveda veseli, vendar pa povsem dostojni in trezni. Ali iz doline so priložnostili tudi trije ljubljancani, težko obloženi z ženo na pol praznimi zelenkami. Njim sta se pridružila tudi dva zastopnika trezne in hladnokrvne švedske. Menda sta študirala naše narodne običaje in pokušala vsebino zelenk, ki je neizkušena tuja turista tudi kmalu preobrazila v prav pristno okajena ljubljanska purgarja. Ljubljancani so bili bikom nevoščljivi vencev in so se tudi okrancjali. Lezli so na vrh Triglava in tu kazali svojo moč, da so podrli celo tri mejnike. Ko se je vsa po kravje okrancjana družba vrnila na Kredarico v Triglavski dom, je s svojim vedenjem spet tekmovala z biki in kravami, razbijala kozarce in čaše ter napadla celo oskrbnika šesta, da bi ga pretepla, ker jim ni hotel več dati pi-jace. Pri povratku v dolino je surove razgrajče dohitela patrulja pogranične čete in zapisala njih imena, da jim lahko pošlje račun za škodo, ki so jo napravili na meji. Račun bo seveda precej slan že samo zaradi transporta, vendar bi pa svetovali varuhom reda na meji, naj za pokoro razgrajči sami znosi težke mejnike iz doline na vrh Triglava. Izletnike moramo spet opozoriti na težke posledice pijančevanja in izgrezov ob meji, saj lahko zaradi takih ljubljanskih kravjih balov nastanejo tudi najneprijetnejši konflikti.

Radio

Ljubljana: 12.00 Pesmi donskih kozakov (plošče), 12.45 vreme, poročila, 13.00 čas, obvestila, 13.15 operetni venčki na ploščah, 14.00 vreme, borza, 18.00 otroška ura, 18.40 kulturna kronika (prof. Fr. Vodnik), 19.00 čas, vreme, poročila, spored, obvestila, 19.30 nacionalna ura, 20.00 prenos s Dunaja (vokalni koncert Erne Sack), 22.00 čas, vreme, poročila, spored, 22.15 radijski orkester.

Gospodarstvo

Minimalne mezde Nuina socialna zahteva

Te dni so zborovali v Beogradu zdravniki SUZORA in posameznih okrožnih uradov za zavarovanje delavcev. Iz posameznih referatov je mogoče posneti, da je znašalo povprečno število obvezno zavarovanih članov v letu 1933. v vsej državi 520.980. V naslednjih letih je to najnižje število za 10.201 manjše od maksimalnega povprečnega števila v letu 1930., ko je bilo vseh zavarovanih članov 631.181. V preteklem letu pa je mogoče zabeležiti stalen porast, ki je znašal 22.579. Prav tako pa je število zavarovanih članov poraslo tudi letos, tako je bilo v letošnjem juniju zavarovanih 585.130 članov.

Ta postopni porast zavarovanega članstva se običajno tolmači kot izboljševanje gospodarskega položaja in postopno vračanje konjunktura v našem gospodarskem življenju. Vendar pa temu ni tako. Ta navidezna konjunktura gre predvsem na račun stalnega znižavanja mezd in plač. Padec mezd je naravnost katastrofalen. Od leta 1930., ko je znašala zavarovana dnevna mezda povprečno 26-56, je do danes padla za 5 dinarjev na člana. Povprečna zavarovana dnevna mezda je padla kakor sledi: 1931 na 26-19 Din, 1932 na 24-58 Din, 1933 na 23-33 Din, 1934 na 22-24 Din in meseca junija letošnjega leta na 21-56 Din. To pomeni, da se je celokupni dnevi dohodek 585.130 Din zavarovanih članov zmanjšal za okroglo 3 milijone dinarjev, za bolezensko zavarovanje pa dnevno 210.000 Din manj, ali letno kar 60.000.000 Din.

Navedena statistika nam tozadevno prikazuje položaj mezd in plač samo v enem odseku našega gospodarskega in socialnega življenja. Prav isto sliko bi nam nudile še druge statistike. Tako je izven vsake debate, da so mezde v poslednjih štirih letih padle za eno petino. Kaj to pomeni v vsem našem življenju, si lahko sleherni predstavljajo. Kupna sila najširših plasti je seveda vzporedno s padcem mezd izpodreževala temelje čvrstemu konzumu. Podkon-

zum (potrošnja, ki ne dosega povprečnega življenjskega standarda in zadostitve eksistenčnega minimuma) zato ni nič nenavadnega in s tem seveda tudi fizično pešanje najširših ljudskih plasti, kar pač ne daje razveseljivih perspektiv za bližnjo bodočnost. Vprašanje padca mezd in splošnega zasluga usodno vpliva na vse gospodarske razmere, tako da je obenem s tem vprašanjem perečih še cela veriga drugih vprašanj, ki jih je izzval padec mezd. Naj predvsem omenimo samo oslabeitev kupne sile in s tem v zvezi oblabitev notranjega tržišča in potrošnje, vsled česar trpe vse produktivne panoge, bodisi kmetijstvo vsled zmanjšane potrošnje, bodisi industrija in obrt. Mimo tega pa so stalno se nizajoče se mezde važen činitelj, ki silno vpliva pri tvorbi cen, tako zlasti cen kmetijskim pridelkom itd.

Vse te nedostatke in pereča vprašanja je med drugim ugotovila tudi široka anketa tekstilnega delavstva, ki je bila to nedeljo v Mariboru. In tudi od drugod prihajajo svarilni glasovi o nevdržnem in katastrofalnem padcu mezd in plač. Obenem se že delj časa pojavlja prav resna in odločna zahteva po zakonu o minimalnih mezdah. Ta zahteva je naposled našla tudi odmev na merodajnem mestu, ko sedaj že izdelujejo v ministrstvu predlog zakona o minimalnih mezdah. Osnovno načelo predmetnega zakona je vsekakor to, da bodo mezde zaščitene ter ne bodo smele pasti pod določeno višino. Do te višine torej mezde sploh ne bodo mogle biti več predmet svobodnega pogajanja in tudi ne stvar ponudbe in povpraševanja na delovnem trgu. Z določenega gospodarskega vidika bodo brez dvoma vsaj delno pripomogle k izboljšanju splošnega socialnega položaja in zaščiti delovnega ljudstva.

K vprašanju minimalnih mezd, ki je trenutno eno naših najvažnejših socialnih in gospodarskih vprašanj, se bomo v kratkem še povrnili.

Cviček in portugalka

Tudi v Ljubljani imamo že novo portugalko in še vedno dosti lanskega cvička, čeprav vsi vemo, da bi ves pravi cviček zadostoval komaj za mesec dni, vso pravo portugalko bi pa popili že v nekaj dneh. Trgovci z vinom in gostilničarji si znajo pač pomagati, da imajo vse leto dosti z vsemi prisegami zajamčene pristne kapljice iz Gadove peči in iz drugih vsaj podobno tako slavnih goric.

Imeli bi pa v resnici lahko mnogo dalje dobro portugalko in tudi več dobrega pristnega cvička, če bi vinogradniki pravilno ravnali z njima. Naš izkušeni strokovnjak višji vinarski nadzornik Gombač je v zadnjem »Kmetovalcu« objavil navodila, kako moramo varovati cvičkov in portugalkin značaj, ki naj jih vinogradniki in trgovci z vinom, zlasti pa jih gostilničarji preberijo vsaj v izvlečku v našem listu.

Glavna sorta za cviček, namreč žametna črnina ali kalščina, je ostala tudi v novodobnem vinogradništvu neoporečna. Svoje dobre lastnosti menja le v neprimernih zemlji, legi in podnebjju, zato imamo pa tudi cviček po vseh vinorodnih krajih Dolenjske z Belo krajino in tudi po velikem delu Sp. štajerske, zlasti pa na Bizeljskem, toda najizrazitejši cviček daje vendarle krški srez v četverkotu od Krškega — Sv. Križa — Kostanjevice — tja do Mokronoga.

Grozdje od trgatvi mora biti popolnoma zrelo, ne gnilo ali celo plesnivo in jagode ločene od pecljev. Mošt mora popolnoma povreti na zrebljanih jagodah v odprtih ali za-

prtih kadeh, oziroma pod gosto preluknjanim pokrovom.

Zrebljano grozdje naj ostane na tropu brez skrbi, dokler povre, četudi traja to ves teden pri kletni toplini 10—20° C, kar je odvisno od vsebine sladkorja. Pri nižji gorkoti traja tako kipeenje, ki se pa mora s kurjenjem kleti pospešiti, še dlje. Glavno je, da trop v odprtih kadeh vsak dan do prevretnja 3—4 krat na dan potlačimo pod tekočino ali ga z moštom polivamo, da se na vrhu ne posuši in ne naselijo kvarljive glive in bakterije. S tem postane mošt bolj temen in bolj trpak, kar je posebno ugodno, zlasti če je med kalščinim grozdem primešano trdi drugo grozdje manj rdečih in belorumenih sort.

Popolnoma povreti trop da sicer precej trpek mošt, ki se pa že pri prvem pretoku (decembra—januarja) znatno omili, da pri drugem pretoku (maja—junija) ravno zadostno izgine ter ohrani tudi čez poletje svojo krepkost, svežost in čistost.

Prezgodnji odtok mošta od še kipečega tropa v jeseni je nepravilno in kolikor toliko kvarljivo, ker tak mošt, odnosno vino ostane še dolgo nerazvito, se počasi očisti, obdrži blede barvo in dobi že spomlad neprijeten priokus po starini.

Isto velja o portugalki, če pustimo pokipeti grozdje portugalko samo zase in če portugalko nameravamo hraniti do poletja ali še dalje. Prezgodaj od tropa odtočeni portugalkin mošt drugače ni za trajnost in se mora porabiti že do pomladi.

o velikosti posestva in višini letnih davkov z navedbo družinskih in gospodarskih razmer. Obenem pa naj zaprosijo za podporo še sreski kmetijski odbor. V prošnji za sprejem je navesti, če je sreski kmetijski odbor že naprošen za podporo, oziroma je priložiti odborovo nakazilo o višini prispevka.

Gospodarske vesti

= Predlog novega zadržnega zakona izdelan iz Beograda poročajo, da je kmetijsko ministrstvo končno izdelalo predlog novega zadržnega zakona, ki bo enoten in veljal za vso državo. Predlog zakona, ki je nekaka kombinacija predlogov prejšnje vlade in našega zadržništva, bo te dni predložen ministrskemu svetu, ki ga bo še proučil in nato dal narodni skupščini v razpravo.

= Izvoz naše koruze v ČSR. Organizacija žitnega monopola v Pragi je dovolila uvoz 1000 vagonov koruze iz Jugoslavije in Romunske.

= Gospodarski teden v Subotici bo od 12. do 20. t. m. ter bo obsegal razstavo industrije, obrtništva, vinogradništva in sadjarstva. Posetnikom je dovoljena znižana vožnja po železnici.

= Sanacija Saveza hrvatskih seljačkih zadruga. Po vestih iz Zagreba bo v najkrajšem času izdala vlada odlok o sanaciji Saveza hrvatskih seljačkih zadruga. Za sanacijo so predvideni trije predlogi.

= V zadržni register sta bili vpisani dve novi zadrugi: Kmetijska zadruga r. z. z. o. z. v Ljutomeru in Zdravstvena zadruga r. z. z. o. z. v Ponikvah.

= Licitacija zgradbe carinskih poslopij na severni meji. Tehnični razdelek okrajnega načelstva v Kranju razpisuje za 22. oktober ob 11. uri dopoldne oddajo gradbenih del za carinska poslopja na severni meji. Odoben ure-

dani proračun znaša: za poslopje v Ratečah Din 171.422-23, za poslopje na Podkorenem sedlu Din 183.168-80 ter na Jezerskem vrhu Din 186.231-11. Pojasnila daje tehniški razdelek okrajnega načelstva v Kranju.

= Romunski petrolej za Italijo. »Berliner Tagblatt« poroča, da kupuje Italija velike količine romunskega petroleja in olja. Tozadevne romunske terjatve znašajo že nad 800 milijonov lejev ter dela ta terjatev romunskim gospodarskim krogom velike skrbi.

= Primanjkljaj nemških železnic. Nemške državne železnice so ob računskem zaključku izkazale nad sto milj. mark primanjkljaja, dasi so se dohodki v primeri s prejšnjimi povečali za 7 in pol %.

= Izvozne premije v Romuniji. Do 15. oktobra daje romunska vlada izvozne premije za pšenico in pšenično moko, in sicer 10.000 lejev za vagon pšenice in 12.000 lejev za vagon moke.

= Nov premogovnik so odkrili v izvornem srezu. Koncesijo za izrabljanje je dobil R. Arsenović iz Doboja.

= Tudi Heriot za deflacijo v Franciji. Na skupščini tobačnih trgovcev v Lyonu je imel velik govor o gospodarskih vprašanjih Francije znani francoski državnik Herriot. Če se je treba odločiti za inflacijo ali deflacijo, je on vsekakor le za deflacijo, dasi je res med vrstami volivcev nepopularna, je vendar mnogo boljše zdravilo za težak gospodarski položaj kot pa inflacija.

= Zadržni dom na Visu. Na Visu je bil te dni svečano otvorjen lep Zadržni dom tamnošnje vinogradske zadrge.

= Tudi obrtniki hočejo zaščito. Glavni odbor Obrtniške zbornice je na podlagi sklepov vseh obrtniških zbornic v državi poslal vsem senatorjem in poslancem spomenico, v kateri jih poziva, naj zastavijo vse sile, da dobijo tudi obrtniki zaščito, slično kmetjski zaščiti.

Borzna poročila

DEVIZE

Ljubljana, 1. oktobra. Amsterdam 2961-01—2975-61, Berlin 1756-08—1769-95, Bruselj 738-47—743-53, Curih 1424-22—1431-29, London 214-45—216-50, Newyork 4342-15—4378-47, Pariz 288-50—289-94, Praga 181-05—182-16, Trst 356-53—359-62.

Curih, 1. oktobra. Beograd 7—, Pariz 20-25, London 15-0850, Newyork 307-25, Bruselj 51-90, Milan 25-08, Madrid 41-95, Amsterdam 208—, Berlin 123-70, Dunaj 57-60, Stockholm 77-75, Oslo 75-75, Kopenhagen 67-35, Praga 12-72, Varšava 57-90, Atene 2-90, Carigrad 2-45, Bukarešta 2-50, Helsingfors 6-6550, Buenos-Aires 0-84.

VREDNOSTNI PAPIRJI

Zagreb, 1. oktobra. 7% invest. posojilo 74—78-50, Vojna škoda 355—356-50—355—357, okt. 356—358, nov.-dec. 356—359, 7% Blerovo posojilo 67—69-50, 8% Blerovo posojilo 80-50 r, 6% beglučke obveznice 60—62, Narodna banka 5800 n, Agrarna priv. banka 227-50 do 230, Dunaj-Zagreb 859—869—864, Dunaj-Beograd 868—858, Grčija-Zagreb 31-55—31-25—31-90, Grčija-Beograd 32-50—31-80, Priv. klir. Lodon-Zagreb 232-20—233-80—233, Priv. klir. London-Beograd 234-12—232-53, Priv. klir. Madrid-Zagreb 565 r, Priv. klir. Madrid-Beograd 570 pon., Trboveljska 100—109, Izis 40 r, Sečer Osijek 125—150, 7% stab. posojilo v Parizu 78—80-80.

BLAGOVNO TRZIŠČE

Novi Sad, 1. oktobra. Pšenica neizpremenjena. Oves Bački, sremski in slavonski 115—117-50. Rž ne notira. Ječmen neizpremenjen. Koruza Bačka in sremska 93—95, Banaška 92—94. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet srednji.

Sombor, 1. oktobra. Pšenica Bačka okolica Sombor 140—142, gornja bačka in južna banaška 142—144, sremska in slavonska 140—142, gornja banaška 144—146. Banaška in bačka potiska 152—154. Bačka ladja Dunav in Begej 150—152. Bačka ladja kanal 143—145. Rž Bački 115—120. Oves in Ječmen neizpremenjeno. Koruza bačka in sremska 92—94, bačka in sremska ladja 97—98. Moka neizpremenjena. Otrubi bački 88—90. Fižol neizpremenjen. Tendence slaba. Promet 35 vagonov.

Reforma učiteljske šole

Članku, objavljenemu dne 24. t. m. v »Glasu naroda«, je treba dodati nekaj pojasnili, a to radi boljše poučenosti širše publike, ki ji problemi in prilike obrazovanja bodočih učiteljev niso prav dobro znani.

Pred vsem je treba zavrniti očitek, da so sedanji (takozv. diplomirani) absolventi učiteljske šole praktično slabše usposobljeni od prejšnjih. Res bi morali biti uspešni bolj, kakor so, vendar je krivda bolj v vnanjih prilikah (preveliko število učencev, ki je vse do letošnjega leta vsaj v Mariboru presegalo 40, premalo rigorozna izbira pri sprejemu v 1. letnik, osebne sposobnosti posameznikov itd.) Kljub temu pa je za vsakogar, ki je poznal svoječasno praktično pripravljanje, nesporno, da se je višina pedagoške izobrazbe dvignila ne samo na področju pedagoške teorije, nego tudi v sami pedagoški praksi. Še bolj se bodo povečali uspehi, ko se bodo prilike na učiteljskih šolah normalizirale, to je, ko ne bo več paralel ter bo vse pedagoško obrazovanje v rokah dveh ali treh pedagoških strokovnjakov. Očitek o slabši praktični usposobljenosti mlajšega učiteljskega (med katerim, o tem ni dvoma, je res tudi dokaj zelo povprečnih ali celo podpovprečnih) se najtežje sliši iz ust tistega starejšega učiteljskega, ki ima še izrazito herbartovsko pedagoško orientacijo. Tja utegne spadati tudi pisec zgoraj omenjenega članka, ki bržkone zelo cení točno razčlenjene učne lekcije, zgrajene po slovitih formalnih stopnjah, in do virtuoznosti izpopolnjeno iz-

praevalno tehniko. Moderna pedagogika oboje odklanja, zakaj prvo vodi k pusti šablono, druga pa k popolni pasivnosti učencev. Jasno je, da sodobna učiteljska šola svojih učencev ne more in ne sme več v tem duhu usposabljaati za njih bodoči poklic, in jako je verjetno, da so nekdanji absolventi s takšno pripravljenostjo laže postregli, kakor sedanji. Res je, da današnja šolska učna praksa še stopica za teorijo, toda v dobi, ko najboljši učitelji šole preizkušajo otroškim posebnostim in učni snovi bolj ustrezajoče metode, tudi od začetnikov ne smemo pričakovati čudežev. To velja toliko bolj, ako premislimo, da vsi starejši začetniki kaj radi presojamo z vidika dolgoletne prakse ter le preradi pozabljamo, kakšni smo bili sami, ko smo prvič stopili v šolski razred. Močno se mi dozdeva, da bi ob pravični primerjavi sedanji učiteljski mladini dali mnogo boljše izpričevalo, kakor se to običajno dogaja.

Metodika ni »praksa«, kakor zmotno diko (pravilnejše: posebno didaktiko) z mení pisec. Nekoč so pač istovetili metodozbirko malo ali nič utemeljenih učnih receptov, medtem ko nam danes pomeni tisto panogo pedagoške znanosti, ki prikazuje strukturne posebnosti posrednih učnih predmetov ter nudi hkrati smernice za praktično delo, toda v neprestani odvisnosti od obče didaktike, katere načela spet izhajajo iz teoretske pedagogike ter vsaj posredno iz otroške psihologije, sociologije, biologije itd. Radi tega ne moremo in ne smemo metodike iztrgati iz pedagoške skupine, katere organski del je, a vprav radi tega mora tudi metodiko poučevati nastavnik s popolno znanstveno kvalifikacijo. Povsem se pa strinjam s piscem, da mora vsak nastavnik pedagogike na učiteljski šoli dodobra poznati prakso narodne šole ter vsaj nekaj let sam poučevati v narodni šoli, ker je jasno, da sicer ne bo zlepa kos svoji nalogi.

Naloga vadiškega učitelja, ki naj bi po piščevem mnenju prevzel pouk metodike, potemtakem ne more biti, da bodočega učitelja teoretski šola, njegova naloga je namreč, da mu v svojem razredu nudi odlično in vzorno prakso, v kateri šele zažive načela, dejstva, zakonitosti, vse tisto, kar dijak v teoriji že pozna. V tem vidim rason d'etre vadiškega učitelja, hkrati pa tudi vso njegovo veliko važnost za uspešno učiteljsko obrazovanje. S tem v zvezi je treba poudariti, da bi se moral vadiškim učiteljem priznati poseben položaj, ki bi bil spojen z izvestnimi prednostmi kar se tiče čina in napredovanja.

Vkljub vsem ugovorom proti piščevim izvajanjem priznavam potrebo po njen zahtevane notranje reforme učiteljske izobrazbe, toda ne na področju metodike (kar je tudi iz čisto formalnih razlogov nemogoče), nego v pravcu izboljšanja in moderniziranja praktičnega šolskega dela na vadiščah, tesnega in harmoničnega sodelovanje zastopnikov pedagoške teorije in pedagoške prakse ter smotrne preprave celotne pedagoške skupine v smislu mojih izvajanj v pedagoški reviji »Napredak«, 1935, str. 183. Takšna reforma pa seveda ni odvisna samo od spreminjanja zakonskih določil, nego v prvi vrsti od osebnih kvalitit tistih, ki jim je poverjeno obrazovanje učiteljskega naraščaja.

Prof. Gustav Šilih.

= Sport =

KONJSKE DIRKE.

Kasaške in galopne dirke priredi »Kolo jahačev in vozačev v Ljubljani« 6. okt. t. l. ob 14. uri na dirkališču vojaškega vežbališča na Fužinah ob graščini. K zanimivim dirkam so prijavljeni številni konji iz naše banovine in nekaj avstrijskih kasačev. Zanimiva bo takozvana »Heat« - vožnja pri kateri konj večkrat dirka in je zmagovalac tisti, ki pride dvakrat prvi na cilj. Vršita se tudi dve jahalni dirki, pri katerih bodo startali civilni in oficirski jahači. Na dirki bo totalizator, tako da bo mogoče staviti na posamezne konkurente. Vodstvo dirke je poskrbelo, da bo totalizator živahno in brezhibno posloval, in bo v ta namen pomnoženo osebje, zaposleno pri totalizatorju. Vsake pol ure se bo vršila ena točka sporeda. Tudi v primeru največjega navala bo vsakdo lahko stavil. Novozgrajeno dirkališče leži idealno in se nahajajo stojišča na nekaj vzvišenem prostoru, tako da bo pregled po dirkališču vsem omogočen. Do postajališča D.M. v Polju vozi vlak iz Ljubljane ob 13.40. Izpred Mestnega doma pa bodo vozili avtobusi ob 13. ure dalje. Od zadnje tramvajске postaje na Zaloški cesti pa je dirkališče oddaljeno samo 20 minut.

Sokolstvo

SOKOLSKÉ ŽALNE SVEČANOSTI.

Uprava sokolske župe Ljubljana ponovno opozarja vse bratske jedinice, da v zmislu zadnje okrožnice župnega prosv. odbora prirede kar najdostojneje komemoracijo na dan 9. oktobra t. l., kar nam naroča v posebni okrožnici tudi Savez.

Ljubljanske in okoliške jedinice pa poziva, da zbero vse svoje članstvo (člane in članice) in naraščaj v krajih in se udeležijo popoldanske vseobče komemoracije na Kongresnem trgu, zvečer pa skupne žalne svečanosti v veliki dvorani sokolskega doma na Taboru. Pričetek komemoracije bo točno ob osmih, zato naj bodo vsi še pred osmo uro na mestu. Ob tej priliki vabi Sokolstvo tudi ostalo narodno javnost, da naj se s polnoštevilnim posetom sokolske komemoracije oddolži svetlemu spominu Kralja Mučenika. — Zdravo!

Za kmetijsko strokovno izobrazbo

Na banovinski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu se prične novo šolsko leto zimske šole, ki traja dve zimi po pet mesecev, začetkom novembra 1935.

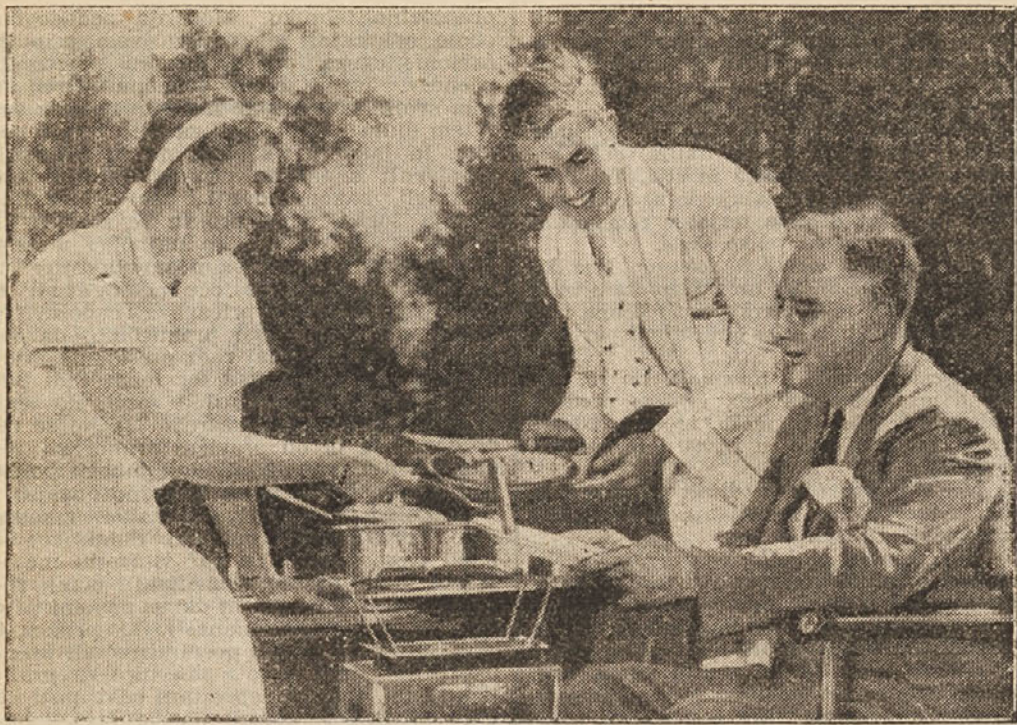
Vsi učenci stanujejo v zavodu (internatu), kjer imajo vso oskrbo. Sprejmejo se pridni, dovolj nadarjeni sinovi kmečkih staršev, ki bodo ostali po končanem šolanju na kmetiji.

Lastnorodno na celo polo pisane prošnje, kolkovane s 5 Din, je poslati ravnateljstvu banovinske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu najpozneje do 15. oktobra t. l. Prošnji je priložiti: krstni list, domovnico, zadnje šolsko spričevalo, spričevalo o pravdnosti pri njih prasilcih, ki ne stopijo v zavod neposredno iz kake druge šole, izjavo staršev odnosno varuha (kolek 2 Din), s katero se zavežejo plačati stroške šolanja, obvezna izjava staršev ali varuha (kolek 2 Din), ki reflektirajo na banovinsko ali kako drugo štipendijo iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domači kmetiji, v nasprotnem slučaju pa da povrnejo zavodu iz javnih sredstev sprejeto podporo. Navesti je tudi točen naslov in zadnjo pošto.

Starost najmanj 16 let in z dobrim uspehom dovršena osnovna šola.

Pri vstopu v šolo napravijo učenci kratek sprejemni izpit iz slovenščine in računstva, katerega so oproščeni absolventi dveh ali več razredov meščanske šole ali kake nižje srednje šole. Hkrati se preišče njih zdravstveno stanje po zdravniku zavoda.

Oskrbljena znaša od preklica od 25 do 300 Din mesečno po premoženjskih razmerah prosilca in se plačuje mesečno naprej. Prosilci za banovinsko znižano mesto morajo priložiti davčno ali občinsko potrdilo

Vlada Združenih ameriskih držav je priredila te dni pojedino na prostem za zastopnike ameriškega tiska. Ob tej priliki je »prva žena Amerike«, kakor imenujejo ženo predsednika Roosevelta, s svojim sinom Franklinom sama pripravila pecenice za svojega moža.

Inkvizicija v ženskem samostanu

Nase stoletje se z grozo spominja trpinčenja srednjeveške inkvizicije. Med tem pa prihajajo tudi sedaj od časa do časa v javnost vesti, ki popolnoma spominjajo na ono mrko dobo. Tak primer se je zgodil pred kratkim v ženskem samostanu Kera-tea v Grčiji. Ta samostan je pred štirimi leti osnoval neki pop Mateja. Bil je velik fanatik in ni hotel priznati novega kalendarja, ki je vpeljan v Grčiji. V samostanu je zbral okrog 40 nun, ki so se odpovedale svetu in odstopile samostanu vse svoje imetje. Nihče ni vedel, kaj se v samostanu godi.

Nekega dne srečata dva kmeta deklet, ki je pobegnila in izginila v gozd, ko ju je zagledala. Kmeta sta postala radovedna, stekla sta za njo in jo prijela. Imenovala se je Jelena in ju je jokaje prosila, naj je ne silita nazaj v samostan. Kmeta sta opazila na njej velike modre podplutbe in sta jo spremila na orožniško postajo. Tam so ugotovili, da je Jelena hčerka upokojenega častnika. Po očetovi smrti jo je versko fanatična mati z dvema sestrama vred odvedla v samostan in ju izročila popu Mateju in prednici Marijani. Prednica in druge nune so trdile, da je Jelena obsedel hudič.

Da bi ga izgnale iz nje, so jo privezovale na neko desko in jo tako mučile več dni. Mesto hrane so ji dajale na dan po dva kosa prepečenca in malo vode. Od časa do časa so jo prikovala na desko z žebli, da bi pospešile zdravljenje. Jelenina mati je odobravalna to ravnanje in dopovedovala hčerki, da je vse to potrebno za premaganje skušnjav in pa za rešitev njene duše. Neko noč so jo odpeljale v sosedno cerkev in jo za noge obesile na vrh v zvoniku. Med tem so nune molile za rešitev njene duše. To je trajalo celo noč. Nekoč je bila ves mesec priklenjena na verigi in vsak dan so jo tovarišice s prednico vred bičale. Končno se ji je posrečilo, da se je otresla vrvi in je pobegnila. Izjavila je, da na podoben način mučijo še neko mlado žensko, ki je božjastna.

Ko so nune prišli, so hotele opravičiti svoje ravnanje s trditvijo, da so z mučenjem neko božjastno nuno že ozdravile. Jelena je orožnikom tudi izjavila, da nune nemoralno živijo z mladimi menihi.

Sodišče je uvedlo obširno preiskavo, na katere rezultat čaka vsa grška javnost v največji napetosti.

Eksplodira premogovnega prahu, katero opazujejo strokovnjaki, ki se z znanstvenega stališča zanimajo za potek eksplozije. Ta poskus so napravili na Angleškem v Harpur Hillu.

Dober policijski pes

Razvpiti angleški vlomilec in razbojnik Hill je ranil stražnika, ki ga je presenetil pri vladu. Tat je zagrabil ranjenčovo kolo in pobegnil v hosto. Šeststo londonskih policistov ga je iskalo brez uspeha. Mimo je prišla neka gospa s svojim psom. Dala mu je poduhati stvari, ki jih je pustil vlomilec v okradeni trgovini, in res je pes takoj stekel v gozd. Našel je vlomilca v nekem jarku, a predno so ga aretirali, si je tat pogljal kroglo v možgane.

Duh in nogavica

Medij Viktorija Dujman je bila pred sodiščem v Edinburgu obtožena zaradi prevare. Od neke dame je sprejela 4 funte kot naplacho, da bi priklicala duha njenega pokojnega moža in ga vprašala za razne nasvete. Med njenim delovanjem je nekdo nenadoma razsvetil sobo in videl, da je Viktorija držala v roki nogavico, ki naj bi pomenila duha pokojnikovega, govorila pa je v njegovem imenu sama.

Zagovornik je v obrambi navajal, da ni kriva Viktorija, češ, da ne obstoji noben zakon, po katerem bi se bilo mogoče vračati z onega sveta. Zato medija ni mogoče obtožiti, ker ni priklicala pokojnika v sobo. Navajal je tudi, da delajo mediji v hipno-

tičnem stanju, kakor je splošno znano, in se ne zavedajo, kaj v hipnozi počno. Zato tudi ne morejo za ta svoja dejanja prevzeti kazenske odgovornosti.

Sodišče je zagovorniku v toliko ugodilo, da je sklenilo zaslišati strokovnjake.

Čez 20 let kaznovan zapeljivec

Trgovca Schummer v Chennicu v Nemčiji je ustrelil bolgarskega trgovca Dimitrijeva, ker je pred 20 leti, ko je bil še študent, zapeljal lepo študentko. Študentka je postala pozneje Schummerjeva žena in mu povedala, kako jo je goljufal nezvesti Dimitrij. In Dimitrij je spet prišel po 20 letih kot trgovec v Chennic po svojo kazen. Sodišče je maščevalca oprostilo.

Zapuščina z 230 oporokami

Pred letom dni je umrl v Lyonu bogati trgovec Jarot. Lyonsko sodišče pa še do danes ni moglo razdeliti zapuščine med njegove dediče. Jarot je namreč pri svojih rojakih, znanilih, advokatih, notarjih, sodišču, doma in drugod zapustil veliko število oporok, ki se vse razlikujejo druga od druge. Doslej so našli 230 takšnih oporok.

Dedičji izpodbijajo sedaj veljavnost vseh, češ, da je človek, ki je zapustil toliko oporok, ni mogel biti pri zdravi pameti.

Enotno slovensko društvo v Beogradu

V soboto bo občni zbor novega društva

Kulturni prosvetni društvi »Cankar« in »Edinost« v Beogradu sta se že dalj časa trudili, da bi se spojili obe društvi, oz. da bi se ustanovilo novo, reprezentativno slovensko društvo v prestolnici. Na zadnjih izrednih občnih zborih obeh društev je bil sprejet soglasen sklep, da se društvi spo- jita in zadnjima odboroma je bilo nalo- ženo, da sklep izvedeta. Po vseh skupnih pripravah obeh odborov bo ustanovljeno novo skupno društvo, ki bo imelo za nalogo, udeleževati se v kulturnem, prosvetnem, gospodarskem in socialnem pogledu.

Ustanovni občni zbor novega društva bo soboto, 5. oktobra ob pol 21. uri v dvorani Češkoslovskega doma v Garašaninovi ulici št. 39. Za člane obeh dosedanjih društev je udeležba obvezna, vsi beograjski Slovenci so iskreno vabljeni! Za pripravljalni odbor: predsednik »Edinosti« in predsednik »Cankarja«.

Beograjski Slovenci so si v teku zadnjih deseti let ustanovili v prestolnici več društev, ki so imela nalogo, da širijo med svojimi člani kulturo in predvsem družabno življenje. Toda vsa ta društva: »Cankar«, »Triglava«, »Prosvetno društvo« in »Edinost« niso mogla v dovoljni meri zadovoljiti potreb slovenskega življa v Beogradu, ker so bila večkrat med seboj sprta in se radi tega gros slovenskega življa ni ogreval ne za eno ne za drugo društvo. Iz tega se je rodila nujna zahteva, da se dosedanje društveno življenje med beograjskimi Slovenci popolnoma pre- osnuje in da se ustanovi samo eno močno sloven- sko reprezentativno društvo, ki bo moglo v vsa- kem pogledu zadovoljiti družabne, kulturne in socialne potrebe tukajšnjih Slovencev.

Že dolgo se vodijo med najmočnejšima dose- danjima slovenskima društvima »Edinost« in »Cankarjem« pogajanja, da bi se fuzionirala. Ta pogajanja so sedaj zaključena s skupnim sklepom obeh društev, da se ustanovi novo slo- venško kulturno in gospodarsko društvo v Beo- gradu, h kateremu so povabljeni tudi ostala društva, zlasti »Triglava« in Žensko podporno društvo, medtem ko je »Prosvetno društvo« iz Kruške ulice načelno odklonilo vsako spojitve. Občni zbor novega reprezentativnega slovenske- ga društva bo v soboto 5. oktobra zvečer ob pol 9. uri v dvorani Češkoslovskega doma v Garašaninovi ulici.

Novo društvo beograjskih Slovencev si bo za- stavilo za svojo nalogo, da združi v svoji sre- dini čim več kulturnih, gospodarskih in social- nih delavcev in z vsemi silami poživljaj družabno življenje med tukajšnjimi Slovenci. V to svrhu bo imelo društvo predvidoma prosvetni, gospo- darski, socialni in dramski osek. Ti odseki bodo dajali smernice društvenemu življenju.

Prvi pogoj srečnemu razvoju bodočega sloven- skega društva je seveda, da ostane društvo stro- go nepolitično. Beograjski Slovenci imajo dovolj drugih perečih vprašanj, ki se jih morajo lotiti reševati, kakor pa da bi zasledovali z društvom kake politične cilje. Ta prvi pogoj si bo novo društvo zapisalo tudi na vidnem mestu v svojih statutih. Drugi pogoj uspešnemu društvenemu delu je pritegnitev čim širših slojev našega življa. V Beogradu živi sedaj že okrog 14.000 Slovencev, od katerih se le majhno število aktivno udeležuje društvenega in družabnega življe- nja.

Naloga novega društva bo brez dvoma, da za svoje društvo zainteresira široke sloje in tako samo po sebi zagotovi prvo mesto med sloven- skimi društvi, ki mu po svoji zasnovi tudi gre.

Poleg družabnega in kulturnega delovanja bo ena izmed glavnih nalog novega društva, da podpre v prestolnici vsako gospodarsko akcijo, ki jo začenja beograjski Slovenci z namenom, da se tudi tukaj ustanovijo polagoma naši de- narni zavodi, zadrage, oz. da se že ustanov- ljene popularizira med slovenskim življem in tako zagotovi predvsem našim pridobitnim, pa tudi drugim slojem gospodarsko zaslabo v vsa- kem pogledu.

Socialno udejstvovanje, podpiranje brezposel- nih, zlasti delavcev, ki jih je tu več tisoč, bo društvo sicer stalo mnogo dela in truda, vendar narekujejo nujne potrebe, da se s tako akcijo začne takoj in sistematično.

Veliko misijo si nalaga novo društvo že takoj ob svoji ustanovitvi, vendar upamo, da bo tej misiji dorastlo in jo rešilo v splošno zadovoljstvo.

MAKSIM GORKIJ JE TEŽKO OBOLEL

Maksim Gorkij, sloviti pisatelj današnje Rusije, se zadnji čas počuti zelo slabo, tako da vlada resna skrb za njegovo življenje. Pred nekoliko dnevi je nameraval Gorkij odpotovati na zdravljenje na svoje letovišče v Capri, toda zdravniki mu niso dovolili, da krene na pot v Italijo.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Pri malih oglasih reklamnega značaja stane petina vrsta 2 Din. Na pismena vprašanja se priložiti za odgovor 2 Din v znakah. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu.

STROJ ZA NAVIJANJE (Spulmaschine) rabljen v dobrem stanju za 10—12 vreten in 1 osno- valo kupim. Cenj. ponudbe z navedbo znam- ke, pogona, sestave in cene na ogl. oddelek lista pod »Stroj«.

ENOSTANOVANJSKA VILA z velikim go- spodarskim poslopjem, s prostranim vr- tom, gozdom in sadovnjakom, ob vodi v neposredni bližini Ljubljane, se ugo- dno proda. Ponudbe na upravo »Glas naroda« pod »Zelo ugodno«.

TRGOVSKEGA VAJENCA za v trgovino z me- šanim blagom na deželi iščem za takoj. Nudim hrano in stanovanje. Ponudbe na oglasni odd. »Glas Naroda« pod »Vajenec«.

INTERESENTI!

Glede prodaj in nakupov

- „ stanovanj
- „ služb
- „ posredovanj kapitala
- „ posojil
- „ raznih informacij

poslužite se vedno učinkovitih

MALIH OGLASOV

„GLASA NARODA“

ki je najcenejši in zato najbolj čitan dnevnik

Premog, drva, koks
prodaja
Vinko Podobnik
Tržaška cesta št. 16
Telefon 33-13

Holandske cvetlične čebulice
hiacint, tulipanov, nar- cis, krokusov i. dr. v največji izbiri pri
SEVER & Comp.
Ljubljana
Cenik na zahtevo.

Naročajte „Glas naroda“!

Čemu se sklepajo danes poroke s tako naglico?

Samo radi nepremag- ljive želje po sijajno blesteči sobni opremi, ki je politirana s po- lituro „POLINIT“.

Uporaba zgoščene po- liture „POLINIT“ raz- redčene v razmerju 1:3 s 95% špiritom pomeni prihranek na trudu in denarju daje pa takojšen uspeh.

Zaloga
R. HAFNER, Ljubljana
Celovška c. 61
Telefon 35-65

Kličite telefon

35-40
za premog, drva in oglje
Bartol Anton, Tyrševa c. 46

Vse tiskovine za hranilnice, ob- činske urade, sreska načelstva, zadrage, društva in zasebnike najhitreje in najceneje dobavljiva

TISKARNA

ERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA UL. 23

LASTNA KNJIGOVEZNICA
ROTOTISK — TELEFON 25-52